

KONKURS POLONISTYCZNY

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

III ETAP WOJEWÓDZKI

16 lutego 2013

Ważne informacje:

1. Masz 120 minut na rozwiązanie wszystkich zadań.
2. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz ponownie.
3. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu na to przeznaczonym. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis osoby sprawdzającej		

Tekst do zadań od 1. do 5.

Jan Twardowski

Podziękowanie

Dziękuję Ci że nie jest wszystko tylko białe albo czarne
za to że są krowy łaciate
bladożółta psia trawka
kijanki od spodu oliwkowozielone
dzięcioły pstre z czerwoną plamą pod ogonem
pstrągi szaroniebieskie
brunatnofioletowa wilcza jagoda
złoto co się godzi z każdym kolorem i nie przyjmuje cienia
policzki piegowate
dzioby nie tylko krótkie albo długie
przecież gile mają grube a dudki krzywe
za to

że niestałość spełnia swe zadanie
i ci co tak kochają że bronią błędów
tylko my chcemy być wciąż albo albo
i jesteśmy na złość stale w kratkę

Jan Twardowski, *Który stwarzasz jagody*, Kraków 1990, s. 59.

Zadanie 1. (0–1 p.)

Uzupełnij zdanie odpowiednimi wyrazami z ramki.

niepewność   prośba   rozczarowanie   zachwyty   zniecierpliwienie   wdzięczność
--

Osoba mówiąca w wierszu przygląda się światu z ..... i zwraca się do

adresata swojej wypowiedzi z .....

Zadanie 2. (0–1 p.)

Wiersz jest pochwałą

- A. różnorodności stworzeń.
- B. osób niepełniających błędów.
- C. osiągnięć w dziedzinie nauk przyrodniczych.
- D. wyszukanej kolorystyki zastosowanej przez malarza.

Zadanie 3. (0–1 p.)

Spośród epitetów będących w wierszu określeniami ptasich dziobów wypisz dwa wyrazy o znaczeniu przeciwnym.

.....

Zadanie 4. (0–1 p.)

W opisie elementów obrazu poetyckiego zwrócono uwagę głównie na ich

A. położenie.   B. wielkość.   C. kształty.   D. barwy.

Zadanie 5. (0–1 p.)

Wyjaśnij, co oznaczają słowa *jesteśmy stale w kratkę*.

.....

.....

Zadania od 6. do 9. dotyczą powieści E. E. Schmitta pt. „Oskar i pani Róża”.

Zadanie 6. (0–1 p.)

Narratorem w powieści jest

- A. wolontariuszka.
- B. pielęgniarka.
- C. pacjent.
- D. lekarz.

Zadanie 7. (0–1 p.)

Kto jest adresatem listów pisanych przez głównego bohatera powieści?

.....

Zadanie 8. (0–3 p.)

Odwołując się do treści *Oskara i pani Róży*, uzasadnij, że jest to powieść o

a) przyjaźni

.....

.....

b) wierze

.....
.....

c) radości

.....
.....

Zadanie 9. (0–2 p.)

Napisz, komu Oskar przypisał słowa: *Codziennie patrz na świat, jakbyś oglądał go po raz pierwszy*, oraz wyjaśnij ich sens.

.....
.....
.....

Tekst do zadań od 10. do 13.

Wejście [...] zamykały drzwi z dębowych desek nabijanych żelaznymi ćwiekami. Po naciśnięciu kutej klamki otworzyły się ze zgrzytliwym jękiem. Za nimi było niewielkie pomieszczenie, z którego wiało chłodem. Widmowe światło z umieszczonych przy podłodze lamp pogłębiało wrażenie niesamowitości. Nerwowe szepty wśród zwiedzających były oznaką narastającego niepokoju. Mnie również przebiegł po plecach zimny dreszcz, mimo że to nie pierwsza moja wizyta tutaj. To miejsce wywołuje podświadomy lęk, jakby ukryta tu była jakaś tajemnica, od której lepiej trzymać się z daleka.

Grażyna Bąkiewicz, *Ada, strażniczka skarbu*, Łódź 2010, s. 93.

Zadanie 10. (0–2 p.)

Napisz, jakie miejsce zostało przedstawione w tym fragmencie i z czym związana była jego tajemnica, o której krążyły opowieści.

.....
.....

Zadanie 11. (0–2 p.)

Podkreśl dwa wyrażenia, które służą budowaniu nastroju w tym fragmencie tekstu oraz opisz krótko ten nastrój.

niewielkie pomieszczenie   widmowe światło   pierwsza wizyta   zgrzytliwy jęk
--

.....
.....

Zadanie 12. (0–1 p.)

Wypisz z tekstu trzy przykłady wyrażen zbudowanych z przymiotnika i rzeczownika, które opisują wrażenia i reakcje zwiedzających.

.....

Zadanie 13. (0–2 p.)

Dokończ zdanie, wybierając wyraz A, B lub C, i odpowiedz na podanie niżej pytanie.

Tytuł książki *Ada, strażniczka skarbu* nawiązuje do

- A. baśni.
- B. mitów.
- C. legend.

W jaki inny sposób książka *Ada, strażniczka skarbu* nawiązuje do tego typu opowieści?

.....
.....

Zadanie 14. (0–2 p.)

Podaj wyrazy należące do tej samej rodziny, co wyraz *tajemnica*, będące określonymi częściami mowy.

przymiotnik – ..... rzeczownik – .....

przysłówek – ..... czasownik – .....

Zadanie 15. (0–2 p.)

Podkreśl zdanie (A, B lub C), w którym wyraz *mozaika* został użyty w znaczeniu przenośnym, a następnie wyjaśnij to znaczenie.

- A. Bohater powieści zajmuje się odtwarzaniem zniszczonej mozaiki.
- B. Ada odkryła mozaikę tajemniczych spraw i zaskakujących faktów.
- C. Ściany lochu zdobiła piękna mozaika przedstawiająca długiego węża.

.....
.....

Tekst do zadań 16. i 17.

Tomek przypomniał sobie teraz Pigmiejów Bambutte i ich zatrute strzały ludożerców oraz straszliwe dzikie goryle, lecz zaraz odegnał od siebie przykre myśli; niefrasobliwe usposobienie zawsze brało w nim górę. [...]

Natychmiast też poprawił mu się humor. Pogłaskał Dinga po kosmatym łbie, szepcząc:

– Pamiętam o tobie, kochany piesku. Gdy wysiądziemy z pociągu, nałożymy sobie stroje ochronne przeciw tse-tse i nic nam się nie stanie.

Alfred Szklarski, *Tomek na Czarnym Łądzie*, Warszawa 1995, s. 78–79.

Zadanie 16. (0–2 p.)

Zaznacz literę A lub B, wskazując typ narracji występujący w powieści *Tomek na Czarnym łądzie*, a następnie wypisz z podanego fragmentu tego utworu dwa czasowniki, których forma potwierdza ten wybór.

- A. Narracja pamiętnikarska (albo pierwszoosobowa) – narrator uzewnętrznia się tu jako „ja”, opowiadając o zdarzeniach, których był świadkiem lub w których sam uczestniczył (występuje wtedy równocześnie jako bohater utworu).
- B. Narracja autorska (albo trzecioosobowa) – opowiadacz umieszczony jest na zewnątrz świata przedstawionego i rozwija o nim relację mniej lub bardziej zobiektywizowaną.
(Na podst. *Słownika terminów literackich* pod red. J. Sławińskiego, Wrocław 2002, s. 331.)

.....

Zadanie 17. (0–2 p.)

Wypisz z tekstu sformułowanie określające jedną z cech głównego bohatera powieści i wyjaśnij znaczenie tych słów.

.....

.....

Zadanie 18. (0–3 p.)

Napisz zawiadomienie o mającym się odbyć w Twojej szkole spotkaniu miłośników powieści podróżniczych.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0–10 p.)

Napisz opowiadanie o tym, jak podróż i związana z nią przygoda stały się dla kogoś źródłem cennych doświadczeń i sprawiły, że dowiedział się czegoś ważnego o świecie.

BRUDNOPIS